

MAŠIN
LIETUVA

Nr 12

KAVA IR MAISTO PRODUKTAI

PERSIUNTIMAS PER **20-30** DIENŲ
Sąrašai nemokamai.

ALPA
(PAGALBA EUROPAI)

Igaliotinis WILLY SANDVOSS & FILHO
Rua Formosa 409 - 6 andar - Sala 61 - Tel. 3-5364
(1 minutė nuo pasto)
Koresp. Caixa Postal 3718

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Lituana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:

CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00

KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5

ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

VYRŲ IR MOTERŲ RUBŲ SIUVYKLA

Atelier de Modas

ALEKSANDER BAGDONAS

Rua Bahia de Copacabana, 275 - Edifício Consórcio - Sala 172 - Tel. 4-7182

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIEINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

ÓTICA FOTO CENTRAL Ltda.

AKINIAI IR FOTOGRAFINIAI APARATAI.

Negatyvų aiškinimas ir foto darbai mėgėjams

AV. SÃO JOÃO, 45 - TEL. 2-3211

VIENINTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJOVANDENS
LINDOYA

ALAUŠ VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMÃOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1948 (I m.)

São Paulo (Brasil) Birzelio 4 d. (Junho)

Nr. 12

JAVONIS

KRIKŠČIONIŠKOJI DEMOKRATIJA

Gyvename laikus, kada tautų ir valstybių likimą sprendžia, ne vienas, ar keli žmonės, bet pati liaudis per savo rinktus atstovus. Esame demokratijos amžiuje. Bet nė viena valstybės forma nereikalauja tiek sąmoningų, šviesių politiškai subrendusių piliečių, kaip demokratinė santvarka. Demokratija gali klestėti ten, kur piliečiai yra sąmoningi susipratę, nepasiduoda tušties agitatorių pažadams. Kur visuomenei pilietinio bei politinio subrendimo trūksta, demokratijai tenka išgyventi gilus krizis, nes laisvė paverčiama anarkija, betvarke, o po to dažniausiai ateina diktatūros. Taip atsitiko visoj eilėj demokratiškų kraštų po pirmo pasaulinio karo. Demokratija merdi ir Brazilijoje, nes kraštas demokratiškam gyvenimui nėra pribrendęs. Demokratijos skraiste bando save pridengti ir komunistas ir fašistas. Todėl yra naudinga net ir būtina panagrinėti kas yra demokratija.

Pats žodis «demokratija» yra graikiškos kilmės. Graikiškai demos-liaudis; kratein-valdyti. Demokratija reiškia liaudies valdžią. Senas tai žodis. Senoji Graikijos Sparta ir buvo vadinama demokratija. Ir pagoniškasis Rymas jau tą vardą žinojo. Bet senovėj tikrosios demokratijos dar nebuvo, nes ji buvo sukūrta ant vergų nugarų, išnaudojimo ir prakaito.

Demokratija yra tiktai forma. Jos turinys pareina nuo pasaulėžiūros, kuria ji yra grindžiama. Kaip yra įvairių pasaulėžiūrų, taip turime įvairių demokratijų: krikščioniškąją, socialistinę, liberalinę ir kt.

Šiuo kart tepakalbėsime apie krikščioniškąją. Demokratijos laisvės lygybės ir brolybės šūkių išradėjais nebuvo Prancūzų revoliucija. Tikrasis demokratijos šaltinis yra krikščionybė. Nėra nei žydo, nei stabmeldžio, nei barbaro, nei moters, nei vyro — tokį lygybės dėsni paskelbė Kristus.

“Nuo tos dienos, kada Kristus ant kelių prieš dvyliką žuvininkų mazgojo kojas ir įsakė jiems taip pat daryti ateityje kitiems, buvo įsteigta demokratija” sako demokratijos istorikai.

Prezidentas Ruzeveltas kalboje 1934 m. sausio mėn. pareiškė, kad demokratijai, jos pagarba asmenybei, laisvei, stipriausią, pagrindą tegali duoti religija. Kita proga tas pat Ruzeveltas pasakė, kad Jungtinės tautos nori atstatyti tokią tarptautinę tvarką, kur Kristaus dvasia vadovautų žmonių širdims ir tautoms. (Catholic News 17-1-1942). Laisvės idėja išplaukia iš Švento Rašto. Demokratija yra vienintelis krikščionybės politinis pasireiškimas sako Henry A. Wallace, kalboj pasakytoj 1942 m. gegužės m. 8 d. “Free World Association”.

Demokratija yra dvejopa: socialinė ir politinė. Pirmoji siekia įgyvendinti tokią santvarką, kad visi žmonės dirbtų visų naudai. Antroji siekia tokio valstybės svtvarkymo, kad būtų keliamas visų piliečių gerovė.

Krikščioniškoji demokratija pagrindan deda politinėj ir civilinėj santvarkoj piliečių lygybę teisių įstatymų atžvilgiu. Visuomeninėj organizacijoj — pagerbimą prigimties teisių (teisę garbinti Dievą, pildyti jo įsakynus, teisę organizuotis, auklėti vaikus.) Čia priklauso individualinės teisės: tikybinio pobūdžio: 1. sąžinės laisvė, mokyimo laisvė ir spaudos laisvė. Netikybinio pobūdžio: asmens laisvė, darbo laisvė, buto ir nuosavybės neliečiamybė, susirinkimo ir organizavimosi laisvė. Pirmosios priimtosios teisės yra neliečiamos. Joki parlamentai ar prezidentai neturi teisės jų panaikinti. Kadangi visiškos laisvės negali būti, tai individualinės teisės turi savo ribas, negali ižeisti kitų. Tai tvarko valstybė įstatymų pagalba.

Krikščioniškosios demokratijos tikslas pasiekti to, kad visų pagalba kiekvienas asmuo pasiektų aukščiausio išsitobulinimo. Ir dėl to kiekvieną žmogų reikia pastatyti į tokias sąlygas, kad jis kuo mažiausiai būtų varžomas, bet kad savo laisve kitų laisvės nevaržytų.

Visuomeninės santvarkos pagrindan deda teisingumą, ne gailingumą. Turtuoliai savo išnaudojimą darbininkų nori atpirkti gailingais darbais, išmaldomis. Krikšč. demokratija griežtai

tam priešinasi. Ne ta visuomenė yra gerai sutvarkyta, kuri labdarybe išlaiko bedarbių minias, bet ta kurioj kiekvienas žmogus iš savo darbo gali padoriai gyventi. Ne ta visuomenė gerai sutvarkyta, kuri turi daug mokytų, bet kuri rupinasi visų piliečių apšvietimu.

Krikščioniškoji demokratija viešame gyvenime reikalaujama teisingumo, tarpusavio luomų santykiuose, reikalauja ir meilės dvasios. Meilė šiems santykiams suteikia pusiausvirą. Tuo griežtai skiriasi nuo socialistinės demokratijos, kuri skelbia klasių kovą.

Lygybė demokrat. valstybėj pasireiškia silpnesniųjų globa, stipresnių suvaldymu, teisingesniu turto ir pelno paskirstymu, kiekvieno piliečio dalyvavimu šalies valdyme.

Visuomenė privalo būti taip sutvarkyta, kad sveikas, dirbas žmogus galėtų padoriai su šeima pragyventi. Taip pavyzdžiui yra Amerikoje, Kanadoje. Daugelis karo metu atsiradusių milijonierių, susipylė sau milijonus ar valstybės nesugebėjimu kontroliuoti ir mažu atlyginimu darbininkui. Yra apskaičiuota pavyzdžiui Brazilijoje, kad didžiosios industrijos galėtų dvigubai atlyginti darbininkui ir dar gautų pakankamai pelno. Ir komunizmui kelią kelia ne kas kitas kaip gobšieji kapitalistai, sudarydami darbininkijai nepakenčiamas gyvenimo sąlygas.

Dirbantis turi teisės prie nuosavybės. Bet jei atsitinka, kad vienoj pusėj yra saujelė milijonierių, o kitoj badaujančių minios, tokiu atveju yra reikalingas turtų paskirstymas. Apie tai labai aiškiai ir popiežiai savo enciklikose apie socialinį klausimą pasisako.

Liaudies, žemesniųjų luomų švietimas, auklėjimas yra vienas iš svarbiųjų uždavinių.

Krikščioniškoji demokratija šiandien Europoj yra ta stipriąja užtvara prieš komunizmą. Italijoje Prancūzijoje, Belgijoje, Austrijoje, Olandijoje jos sąjudžiai yra labai stiprūs ir net lemiantieji. Didelių nuopelnų turi praeityje, bet daug didesni uždaviniai laukia ateityje.

Lietuvos karinės pajėgos atgimimas

Visi, kam rūpi Lietuvos likimas, kam tėvynės laisvė yra tapusi gyvenimo tikslu, puikiai supranta, kad ateityje dar laukia sunki kova. Jeigu 1918 metais reikėjo tautą prižadinti iš miego, tai šiandien netenka tuo rūpintis nes visi lietuviai samoningai tiki Lietuvos prisikėlimu ir to trokšta. Todėl šį laikotarpį galima laikyti pasirengiamuoju laikotarpiu. Tačiau ir jis jau priėjo tokią fazę, kada imama kalbėti ir apie konkrečius žygius. Vienu svarbiausių uždavinių yra Lietuvos karinių pajėgų sukūrimas. Žemiau talpinamas kapitono P. Jurgėlos straipsnis atspaus-

dintas USA lietuvių laikraštyje «Amerika» ragina imtis kurti lietuvių pulkus. Suprantama, kad be savos karinės pajėgos nėra galimas Lietuvos valstybės atstatymas.

Kapitonas PETRAS JURGĖLA

Kurkime lietuvių pulkus Amerikoje

Prezidentas su vyriausybe nuo praeitos žiemos ragina Kongresą skirti daugiau lėšų Amerikos karo jėgoms, šaukti daugiau vyrų į kariuomenę ir įvesti karišką jaunimo mokymą.

Kai kurie reikalavimai patenkinti. Bet pasakutiniai du reikalai užkliuvo. Mat, šiemet tiek daug tų rinkimų kitur ir čia pat! Nors daugumas kongresmanų pripažįsta tuos visus reikalus, bet nenorėtų suerzinti ar sujaudinti milijonų tų rinkėjų, kurių sūneliai jau barzdą skutasi... Nedaug kas norėtų taip greit vėl leisti savo sūnus... gal ir į užjūrį. Šiaip ar taip, bet kariuomenė jau kurį laiką negauna pakankamai savanorių.

Tiems visiems trūkumams iš dalies pašalinti kilo naujas ir įdomus sumanymas. Lietuviams palankus senatorius Lodge sumanė ir pasiūlė steigti Amerikas svetimšalių legijoną iš komunizmo priešų (tremtinių ir pabėgėlių.)

Sumanymas patiko mūsų generolams, kurie ėmė jį svarstyti, nors kurį laiką viešai tai neigė. Žymesni įvairių tautų kariai, pabėgę iš komunizmo nasrų, apie tą sumanymą vis tiek nugirdo net Europoje ir ėmė siūlytis tarnybai. Toks legijonas sudarytų smarkią narsių kovotojų jėgą ir iš dalies užkištų JAV kariuomenės spragą. Jį norima steigti daugiausia iš karo tremtinių — DP.

Senatorius Lodge jau kelis mėnesius uoliai rūpinasi to sumanymo įvykdymu. Vyriausybei galų gale išsijudinus veikti prieš komunizmą, toks legijonas randa vis daugiau pritarimo. Ir jau atrodo kad bus steigiamas.

Šis senatorius dabar stengiasi atskirą priedą apie JAV svetimšalių legijoną prijungti prie kareivių šaukimo (draft) įstatymo, kuris dabar svarstomas.

Tūkstančiai Lietuvos karių išblaškytų po Europą, mielai stotų į šį legijoną. Jie galėtų sudaryti ištisą lietuvių diviziją arba bent vieną lietuvių pulką Amerikos svetimšalių legijone, kuris juo tikrai didžiutuotųsi.

Daugelis lietuvių be tėvynės jau yra įstoję į prancūzų svetimšalių legijonus Afrikoje. Kiti ieško kelių eiti talkon net graikams, italams, turkams ir kitiems. Am. svetimšalių legijonas susilauktų savanorių lietuvių gal daugiau, negu iš kitų tautų. Šis legijonas mūsų tautiečiams būtų tikrai mielas, nes Amerika yra antroji lietuvių tėvynė, kur gyvena mūsų tautos ketvirtis — ištisas milijonas, ir Amerikos kariuomenė geriausiai ap rūpina karius, turi geriausių ginklų ir aukščiausiai ištobulino kariavimo būdus.

Tuo būdu yra tinkamiausia proga sudaryti gražų ir gerą lietuvių kariuomenės branduolį Amerikos globoje, nors ir toli už Lietuvos sienų.

Ne tik kitos tautos, bet jau ir JAV vyriausybė atvirai kalba, kad anksčiau ar vėliau ateis (perkelta į 13 pusl.)

KAD AŠ NAŠLAITĖLĖ

Kad aš našlaitėlė,
Didi varguolėlė,
Nėr kas manęs pasigaili
Vargšės našlaitėlės.

Aš ėjau keliu
Per žalią girelę
Ir išgirdau gegutėlę
Girelėj kukuojant,

Oi, tu gegutėle,
Tu margaplunksnėle,
Pasakyk, gegutėle,
Kur mano motutė?

Tavo motutė
Gul smilčių kalnely,
Tavęs, jaunos dukrelės,
Labai apgailestauja.

Grižtu atgalios
Tais pačiais keliais
Ir atradau gromatėlę,
Pilną prirašytą,

Pilna prirašytą
Vingriųjų raštelių:
Vis tai mano motinėlės
Mielieji žodeliai.

Motinėle mano,
Širdužėle mano,
Kaip man sunku našlaitėlei
Pasaulę gyventi.

Mokėk dukrele,
Mokėk jaunuolėle,
Mokėk miela dukterėle,
Pasaulę gyventi.

Seno nusilenki,
Jauno paklausyki:
Bus pagirta dukterėle,
Kad ir našlaitėlė.

KUR EINI, DUKRELE?

Išvažiavo tėvelis
į didžią kelionėlę
ir paliko dukrytėlę
mažą neužaugusią.

Parvažiuoja tėvelis
iš didžios kelionėlės
sutink savo dukrytėlę
vieškelužiu einančią.

o kur eini, dukrele,
dukrele lėtunėle
o kur eini, dukrytėle,
dukrele našlaitėle?

O aš einu, tėveli,
kol prieisiu kalnelį,
kol prieisiu kalnužėlį.
motinėlės kapelį.

Liaudies dainos

OI KAS TEN ŽYDI?

O kas ten žydi
vidur girelės,
o kas ten verkia
be motinėlės?

Papartis žydi
vidur girelės,
našlaičiai verkia
be motinėlės.

O kas nuraškys
paparčio žiedą,
o kas nuramins
našlaitėlius?

Saulė nuraškys
paparčio žiedą,
Dievas nuramins
našlaitėlius.

Aš našlaitėlė vargo auginta
raibų gaidelių kasryt budinta,
neprašiau pienu skaistaus vei-
nelaisčiau vynu rūtų darželio.

Sesutės pienu prausia burneles,
sesutės laisto vynu darželius,
aš veidą prausiau gailiom rase-
rūteles laistau su ašarėlėm.

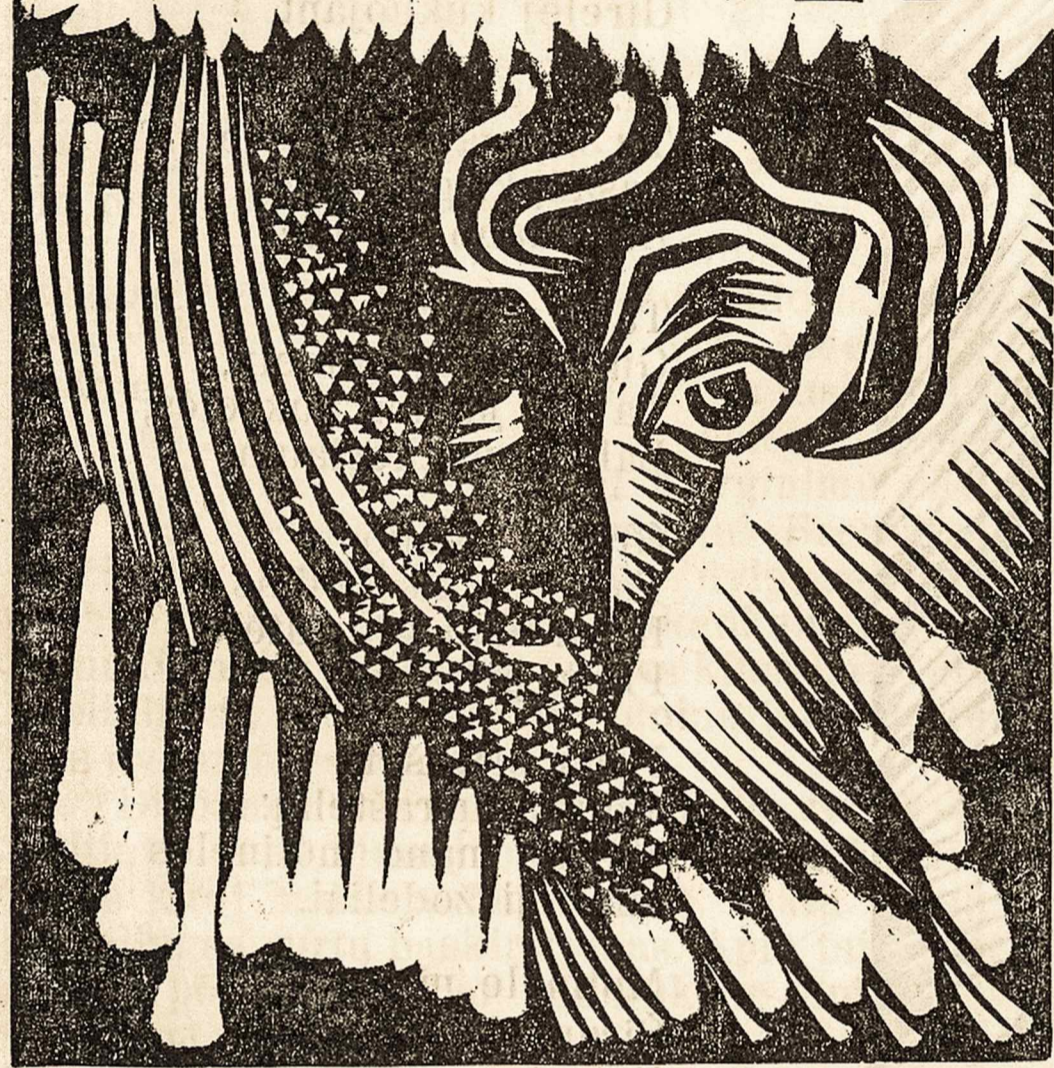
Sesutės sėdi margos staklelės,
sesutės audžia plonas drobeles,
man našlaitėlei ganyt jauteliai,
neprisiausti plonų drobelių.

Sesutės ryši šilkų skarelėm,
aukso kaspinais pina kaseles,
man niekas nepirks šilkų skare-
man niekas nepirks aukso kas-

Aš geltonosiom savo kaselėm
pinsiu dabinsiu du vainikėlius:
rūtų vainikas — tai prie darbe-
o lelijelių — į jaunimėlį...

Lengva sesutėm žemėje būti:
sesutės turi tikrą motutę...

SUZALOTAS VEIDAS

V Y T . A L A N T A S

— Ar tamsta tiki fatališkais susitikimais, ponija Liucija? — Ir nelaukdamas atsakymo, Lingaila tęsė toliau. — Lig šiol ir aš netikėjau, bet ligi tik pamačiau tamstą pirmą kartą mūsų miestelyje, man tuojau dingtelėjo į galvą mintis: susitikimas su ta moterimi man bus fatališkas. Dabar aš tikiu.

Taip kalbėjo spekuliantas Feliksas Lingaila poniai Uogintienei vieną gražų pavasario vakarą, kai jie sėdėjo ant suoliuko ūksmingoje senų liepų alėjoje. Ponia Uogintienė žiūrėjo į atokiai žaidžiančią savo aštuonerių metų dukterį ir nieko neatsakė. Jos mintys, atrodė, skraidė toli. Vakaruose buvo aiškiai girdėti patrankų dūndėjimas: frontas artėjo.

— Matote, ponija Liucija, — vėl jis pradėjo. — Liucija... Koks gražus vardas. Lotyniškai lux reiškia šviesa. Kai aš turiu tamstos vardą, mano skyse pasidaro šviesiau... Matote, ponija Liucija, ir vakaras toks gražus. Man rodos, kad ir tos senos liepos atsidėjusios klausosi mano kalbos, tik kažin ar tamsta girdi?

— Tamsta tikras auksaburnis, ponas Lingaila. Žiūrėkite, anie krūmai ir valnarėžiai, tamstos besiklausydami, susižavėję linkčioja viršūnėmis, — nusijuokė jauna moteris.

— Tamsta gali juoktis, kiek nori, bet aš rimtai. Aš nesu pluksnagrauža, gal aš nemoku gražiai kalbėti, kaip kad moteris mėgsta, bet...

— Tikrai, ponas. Lingaila, į poezijos sritį geriau tamsta nesileisk: tuoj suklumpi, — pertraukė ji.

— Būdamas šalia tomstos, nenoromis pasida-

rysiu poetas, — atsakė jis, stengdamasis būti galantiškas. — Poezijos aš nemėgstu ir, galiu sakyti, nesu nė karto nusidėjęs savo gyvenime — perskaitęs eilėraščių knygą, bet, tur būt tam tikrais labai svarbiais gyvenimo momentais, kada prabyla širdis, žmogus taip pat negali išsiversti be poezijos, kaip numirėlis be žvakių...

— To dar betrūko, — sušuko ponija Uogintienė kvatodamasi. — Dabar tamsta nukrypai į pakaruoklišką poeziją.

— Tamsta visa laiką juokiesi, ponija Liucija, bet kodėl tamsta nenori manęs suprasti?

— Bet ką aš turėčiau suprasti?

— Tamsta nebe tokia jauna, kad nenumanytum...

— Ačiū už komplimentą.

— Atsiprašau, aš nesakau, kad tamsta sena...

— Bet ir nebe jauna. Tamsta žinai moteris, nemėgsta klausytis kalbų apie savo amžių.

— Dovanokite ponija Liucija, iš susijaudinimo man painiojasi liežuvis...

Tikrai, tamstai tik tada nesipainioja liežuvis, kai kalbi apie savo biznį. Geriau palikime ramybėje visus fatališkus susitikimus, kurių tamsta, be abejo, tiek ir tiek esi turėjęs savo gyvenime ir nežinia dar kiek turėsi, ir pasikalbėkime apie tamstos gešeftus. Sako, tamsta esąs labai turtingas. Ar tai tiesa?

— Kiek aš šandie turiu turto, užtektų, nė piršto nepajudinus, pragyventi visą amžių ne tik man vienam, bet ir visai šeimai, — pasakė Lingaila su pasididžiavimu ir reikšmingai pažiūrėjo į savo pokalbininkę. — Bet kas iš to? Turtas dar nėra laimė, — pridūrė jis lūkterėjęs.

Ponia Uogintienė apgailestaudama pagalvojo, kad jos vyras nėra toks turtingas, bet nieko nepasakė.

— Rūtele, kur landžioji po krūmus, eik čia, — šūktelėjo ji dukteriai, kuri narstė po krūmus kažin ko ieškodama.

— Mamyte, kas čia? — atbėgo ji atkišusi pilną saują vabaliukų.

— Dievo karvytės.

— Ten, krūmuose, jų pilna.

Nereikia landžioti po krūmus, suknelę susidraskysi.

— Žiūrėk, mamyte, — švystelėjo ji rankyte. Dalis vabaliukų pakilo į orą, kiti subirėjo į pievą. Paskum ji staiga surimtėjo ir kreipėsi į Lingailą:

— Ponas Lingaila, duokit šokolado.

— Rūta, taip negražu...

— Kodėl negražu? Man rodos, labai gražu. Aš mėgstu drąsius vaikus: drąsieji visada laimi.

Lingaila ištraukė iš kišenės plytelę šokolado ir padavė mergytei.

— Ačiū, — knyktelėjo ji ir juokdamasi vėl nubėgo į pievą.

— Graži, mandagi mergaitė, — nusekė jis ją akimis ir patylėjęs pridūrė. -- Aš ją labai mylėčiau ir lepinčiau. -- Jis vėl reikšmingai pažiūrėjo į poniją Uogintienę ir tartum netyčia uždėjo savo ranką ant jos rankos. Ji neskubėdama savo ranką ištraukė ir atsistėjo.

-- Metas namo, reikia vakarienę ruošti, -- tarė ji lėtai. -- Tamsta, tur būt, pamiršai, kad aš turiu vyrą, kuris dirba fabrike. Mes su juo išgyvenome devynerius metus. Jei aš paklausyčiau tamstos įkalbinėjimų, aš turėčiau jį pamesti. Ar ne taip tamsta galvoji? Devynerius metus ne taip lengva išbraukti iš gyvenimo ir viską pradėti iš

naujo. Kita vertus, aš savo vyrą myliu. Aš manau, kad tamstos jausmai man yra nuoširdūs, ir aš negalėčiau pasakyti, kad jie man nebūtų malonūs, -- kiekviena moteris ratenkinta, jei dar gali patikti, -- bet į tamstos jausmus atsiliepti aš negaliu. Jei tamsta nori, jei tamstai patinka, mes galime būti tik geri pažįstami, daugiau nieko. Rūtele, einam namo, -- pašaukė ji dukterį ir iš lėto nuėjo alėja.

-- Vadinasi, jokios vilties? -- paklausė Lingaila, eidamas nuleidęs galvą.

-- Beviltiška, visai beviltiška, -- nusijuokė ponija Uogintienė, -- bet tik iki kito fatališko susitikimo.

Lingaila ėjo tylėdamas ir nepatenkintas. Patrankų dūndėjimas vakaruose ėjo smarkyn.

-- Frontas visai nebetoli, -- pastebėjo Uogintienė. -- Šianakt, be abejo, vėl bus aliarmas.

-- Tikriausiai, -- atsakė jis išsiblaškęs.

Palydėjęs ją iki durų, Lingaila atsisveikino.

Uogintų šeima priklausė prie vadinamųjų laimingųjų šeimų. Jis buvo kapitono laipsnio karininkas, gražus, aukštas vyras, savo draugų tarpe turėjęs padoraus ir rimto žmogaus vardą; ji aukšta, graži blondinė, turėjusi didelio pasisekimo vyrų tarpe, bet ištekėjusi visiškai atsidavė šeimai ir buvo patenkinta savo likimu. Rūta savo gražumu panėšėjo į tėvus.

Uogintai greičiausiai būtų laimingai nugyvenę savo amžių, jei karo audra nebūtų jų išplėšusi iš Lietuvos. Pagaliau ir ištrėmime jų šeimyninis gyvenimas nepakriko: jie tvirtai laikėsi gerų savo šimos tradicijų, ir atrodė jokia audra nepajėgs sutraukti per devynierius metus bendro gyvenimo nusistovėjusių jų savitarpio ryšių. Uogintui rodėsi, jis nerasiaš sau geresnės žmonos, Uogintienė buvo įsitikinusi nerasianti tinkamesnio sau vyro. Rūtelė, savaime suprantama, šventai tikėjo jos tėvus esant gražiausiomis ir geriausiomis pasaulyje būtybėmis.

Karo išvyti iš Lietuvos, Uogintai iš pradžios apsigyveno Berlyne, o paskum, artėjant bolševikams, persikėlė į Bavarijos mažą D. miestelį. Uogintienei pavyko darbo išvengti, bet Uogintas turėjo dirbti vietiniame fabrikėlyje.

Prieš ateinant amerikiečiams, miestelyje sklido neramūs gandai. Uogintas, sugrįžęs vakare iš darbo, pranešė, kad darbininkai kalbėję, jog miestelio partijos vadovybė esanti nusprendusi gintis. Ir kvailiausiam miestelio piliečiui buvo aišku, kad tai yra beprotybė, tačiau žmonės taip buvo įbauginti Hitlerio santvarkos, kad niekas nė nepagalvojo pasipriešinti partijos savižudiškam nutarimui.

Naktį niekas nemiegojo. Anksti rytą buvo paskelbtas vadinamasis ilgasis aliarmas, tai reiškė, kad amerikiečių kariuomenės avangardas priartino prie miestelio. Kai amerikiečiai ėmė apšaudyti stotį, vokiečiai atsakė. Tuomet maždaug dešimčiai minučių užstojo siaubinga tyla, o paskum staiga atsivėrė pragaras. Per dvidešimt minučių iš D. miestelio teliko tik griūvėsiai.

Viena bomba pataikė ir į Uogintų gyvenamą namą. Uogintienė ir Rūta, be išgaščio, daugiau nenukentėjo, bet Uogintas, griūvant slėptuvei, buvo sunkiai sužeistas į veidą. Kai tik miestelį užėmė amerikiečiai, jis kartu su kitais sužeistaisiais buvo nugabentas į ligoninę, kuri per stebuklą išliko nesugriauta.

Uogintienę užgulė sunki rūpesčių našta. Jai reikėjo susirasti naują butą, reikėjo iš kur nors

susimedžioti apdaro, nes per bombardavimą viskas buvo žuvę. Ypač buvo sunkiai išsprendžiamas buto klausimas, nes sveikų namų miestelyje teliko labai nedaug. Lingaila pasiūlė laikinai apsigyventi jo kambaryje, bet Uogintienė atsisakė. Tuomet jis jai parūpino kambarį pusiau sugriautame viešbutyje ir, visai neprašomas, ėmė ieškoti jai naujo buto. Į D. miestelį jis buvo atsikėles anksčiau už Uogintus ir turėjo daugiau pažįstamų. O svarbiausia, jis turėjo iš ko ir žinojo kur ir kam «patepti». nepačjus nė savaitei, jis pranešė Uogintienei, kad ji galinti kraustyti į naują butą, esantį išlikusiame miestelio pakraštyje sveikame name. Jis jai padėjo ir persikelti, tai yra, nugalėno du lagaminus, kurie tik dėl to išliko, kad bombardavimo metu buvo nunešti į slėptuvę. Paskum jis ją paklausė, kokių jai trūksta daiktų. Tada poniją Uogintienę išvedė iš pusiausvyros.

-- Tikrai, ponas Lingaila, tai jau perdaug, -- tarė ji susierzynusi. -- Aš ir taip tamstai esu skolinga iki kaklo: tamsta man suradai kambarį viešbutyje, dabar įkurdinai šiame jaukiame butelyje, daug padėjai maistu, o dabar dar siūlais supirkti daiktus. Taip negalima. Tamsta puikiai žinai, kad aš tamstai negalėsiu atsilyginti. Ir pirma mes buvome neturtingi, o po tos katastrofos likome visi elgetos.

-- Tamsta manai, kad aš laikiu kokio atlyginimo? -- paklausė jis ramiai.

-- Aš taip manau, nes dėl nieko niekas nieko nedaro.

-- Be reikalo tamsta taip manai. Savo atlyginimo aš jau sulaukiau: man malonu tamstai padėti.

Ką ji galėjo jai pasakyti? Ji buvo labai nepatenkinta savimi. Lingailos rūpestingumas, paslaugumas ir duosnumas ją varžė, ir jai rodėsi, kad, priimdama iš jo visas tas malones, ji žemina save ir išleidžia į savo šeimą svetimą žmogų. Juo labiau, kad jai buvo aiškus Lingailos tikslas. Bet, kita vertus, jai buvo maloni mintis, kuria ji krėtėsi, bet kuri atkakliai grįždavo jai į galvą ir kudentavo jos savimylą: ji buvo dar pakankamai graži patraukli. Tiesa, ji žinojo esanti graži, tačiau, eidama trisdešimtuosius metus, ji manė, kad jos metas jau bus praėjęs. Patekusi į vargą, ji pirmą kartą savo gyvenime turėjo progos patirti, kad grožis šio to vertas ir praktiškuose reikaluose. Juk jei ji nebūtų graži, ar Lingaila ja rūpintųsi? Pagaliau, ką ji jam gali prikišti? Nors jis savo tikslo neslėpė, bet šiap elgėsi kaip kuklus ir padorus dūsautojas.

-- Tamsta tikrai perdaug manimi rūpiniesi, aš nenoriu tamstos taip išnaudoti, -- pastebėjo ji švelniau.

-- Tamstos žodžiai mane užgauna, ponija Liucija. Tamsta pati sakei, kad mes galime būti geri pažįstami. Jei aš tamstai padedu kaip pažįstamas, tai kokia čia gali būti kalba apie išnaudojimą?

-- Galų gale daryk tamsta kaip nori: kai vyras grįš iš ligoninės, su tamsta atsiskaitys.

-- Tamstos vyrui aš tikrai jokių sąskaitų nepatieksiu, -- atsakė jis šypsodamasis ir susirašė daiktus, kurių ponija Uogintienė buvo reikalinga.

Ji su Rūta kasdien lankė ligonį ir nešė jam valgyti. Uogintas tvirtino jaučiąs neblogoi. Kaip atrodė jo veidas, Uogintienė negalėjo matyti, nes jis iki viršugalvio buvo subandažuotas.

Vieną dieną, atėjusios į ligoninę, jos rado jo veidą nurištą. Jis buvo taip sužalotas, kad Uogintienė vos nepažino savo vyrą. Kairysis žandas

buvo taip sutriuškintas, kad per operaciją jį reikėjo visai pašalinti. Jo vietoje atsivėrė kažin koks tamsus įdubimas. Kalbėdamas Uogintas švabal-džiavo. Iš gražaus vyro visam amžiui pasidarė atstumiantis invalidas.

Iš pradžios Uogintienė išsigando, paskum ją pagavo siaubas. Ji negalėjo atitraukti savo žvilgsnio nuo vyro sužaloto veido, ji negalėjo ištarti nė žodžio. Uogintas pastebėjo, koki baisų išpūdį padarė jo veidas žmonai, ir jo širdį suspaudė blogas nujautimas. Tik viena Rūta čiauškėjo kaip paprastai, tartum nieko nebūtų atsitikę.

-- Ar tu toks visą gyvenimą ir pasiliksi?-- paklausė Uogintienė nusigręždama į šalį.

-- Nežinau... Daktaras kalbėjo apie kažin kokią estetinę operaciją, -- atsakė jis nenoromis. Jis nedrįso pasakyti, kad daktaras jam nedavė jokios vilties, tačiau iš vyro kalbos tono Uogintienė tai suprato. Užstojo ilga ir slegianti tyla.

-- Daktaras sakė, kad aš galėsiu greit iš ligoninės išeiti...

-- Bet tu negali toks iš ligoninės išeiti, -- susuko Uogintienė. -- Kaip tu pasirodysi gatvėje? Baisu pagalvoti...

-- Ot gerai, tėveli, kad tu grįši, tu vėl su manimi žaisi. Tu pamatysi, kokiame gražiam bute mes dabar gyvename, -- čiauškėjo Rūta.

-- Tu mano mažyte čiauškūnėle, -- paglostė jis jai galvą, liūdnai šypsodamasis.

Tą dieną jos pabuvo ligoninėje trumpiau, kaip paprastai. Uogintas savo žmoną suprato ir neprašė pasilikti ilgiau, nors širdis jam plyšte plyšo iš sielvarto. Išeidama ji visados savo vyrą pabučiuodavo, bet ši kartą negalėjo prisiversti. Tik Rūta, kaip visada, pabučiavo savo tėvą.

-- Ak, tu mano ištikimasis drauge... -- paglostė jis ją vėl.

Atėjęs vakare, Lingaila rado ponią Uogintienę labai nusiminusią ir nekalbią

-- Kodėl taip blogai nusiteikusi, ponija Liucija? -- paklausė jis.

-- Po poros dienų grįžta vyras iš ligoninės, -- atsakė ji nenoromis.

-- Man rodos, tamsta turėtum džiaugtis...

-- Kad tamsta pamatytum, kaip jis dabar atrodo, taip nesakytum...

Lingailai sudrebėjo širdis iš džiaugsmo. Ar tik jam nebus susidėjusi palanki konjunktūra? -- pagalvojo jis. Bet Lingaila to neparodė ir daugiau nieko nebeklausinėjo. Tą vakarą jis anksti išėjo namo: jis turėjo daug ką pagalvoti.

Kitą rytą Lingaila užėjo į ligoninę. Pamatęs Uogintą, jis viską suprato. Iš ligoninės jis nuėjo tiesiai pas ponią Uogintienę.

Kai Uogintas grįžo iš ligoninės, rado savo butą tuščią, Ant stalo gulėjo žmonos paliktas laiškas.

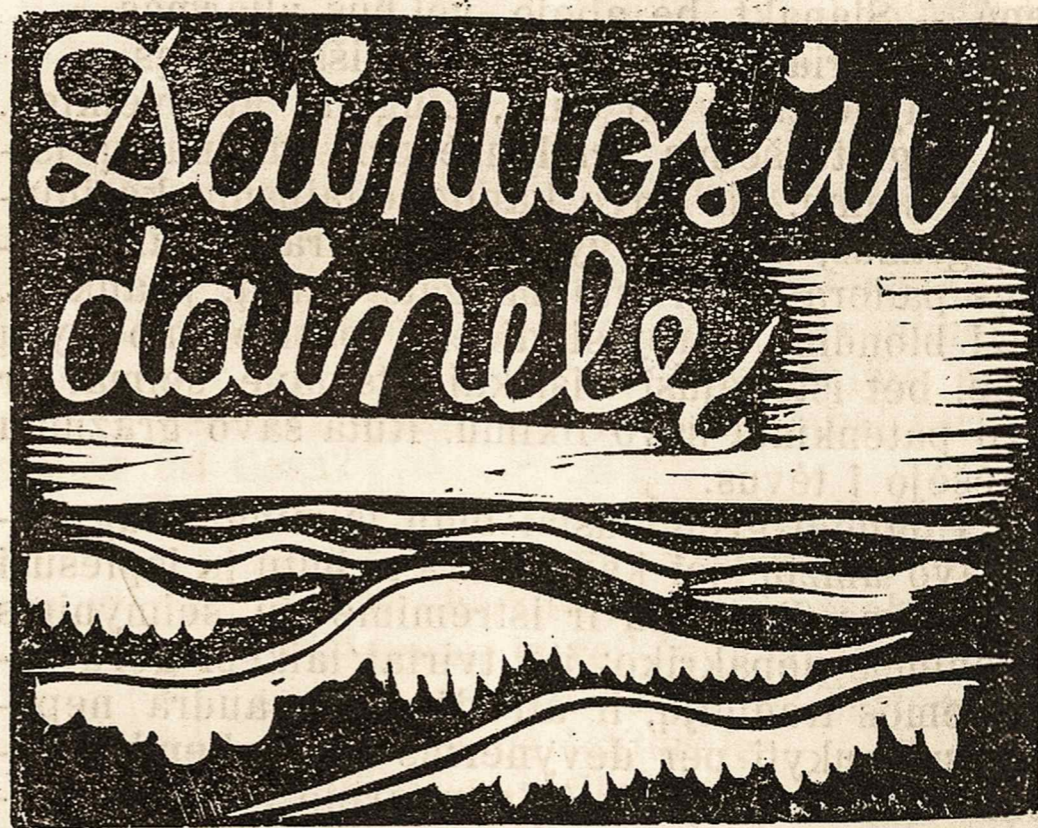
Brangus Benediktai,

Dovanok, aš kitaip pasielgti negalėjau. Tavo veido sužalojimas mane pritrenkė. Pamačiusi tavo žaizdą, aš supratau, kad mes nebegalėsime būti laimingi. Aš žinau, kad tu nekaltas, bet kuo gi kalta aš? Ta bomba, kuri pataikė į mūsų namą, susprogdino mūsų gyvenimą. Kai aš pagalvojau, kad man reikėtų su tavimi, kaip tu dabar atrodai, ir toliau gyventi, rodytis žmonėse, mane apima siaubas. Dovanok, ta mintis man netelpa galvoje. Aš pasiimu Rūtą ir išvažiuoju su Lingaila. Aš bė-

gu nuo mūsų bendros nelaimės, nes manau, kad ir tu su manimi daugiau nebegalėtum būti laimingas. Gal tu mane pasmerksi, gal ir žmonės mane pasmerks, bet aš sutinku geriau būti pasmerkta, nekaip kankintis visą gyvenimą. Man gaila tavęs, man gaila mūsų bendro gyvenimo, kuris buvo toks gražus... Bet jis dingo ir nebegrįš niekad. Ar aš būsiu laiminga, nežinau, pagaliau aš apie tai ir negalvoju, aš tik esu tikra, kad bėgu nuo nelaimės, nežinodama ką rasianti ateityje. Dar kartą prašau tave, atleisk, jei gali...

Liucija.

Kirchheim/Teck, 1946 m. vasario mėn.

AUKŠTAITIS

Dainuosiu dainele
už jūros gilios.
Priminsiu šalele
brangios Lietuvos.

Ten mūsų tėvynė —
skambi Lietuva,
garbinga galdynė
juostos įausta.

Ten raibi paukšteliai,
jų skamba dainelės.
Ten šniokščia upeliai
ir žydi gėlelės.

Ten šalis didvyrių,
pilimis dabinta,
Ten žiaurių kautynių
milžiniais garsinta.

Dainuosiu dainele
už jūros gilios,
Raminsiu širdelę
vardu Lietuvos.

GERIAU KALĖJIME

Arizonoje, Phoenix mieste į policiją atsilankė tulas Francis Bressi 23 metų amžiaus ir paprašė, kad jį uždarytų į kalėjimą. Nustebusiems policininkams paaiškino, kad jis jau 8 kartus buvo vedęs ir nusprendė, kad kalėjime bus geriau...

NORI BŪTI TIK JI VIENINTĖLĖ

Miami, Vicent Spiriti pareikalavo išskirti jį su žmona pareikšdamas teisme, kad žmona iškirpdavo iš laikraščių visas moterų fotografijas ir išjungdavo radio aparatą kai tik išgirdavo moterišką balsą.

MAŽAS APSIRIKIMAS

Vienas šoferis Detroite baisiai susijaudinęs įbėgo į policijos būstinę šaukdamas, kad jis pervažiavo nuogą merginą, Patikrinus pasirodė, kad tai buvo tik manekenas iškritęs iš vienos kruutuvės.

KODĖL AMERIKIEČIAI KRAMTO GUMĄ

«Kodėl jūs kramtote gumą?» — paklausė statistikas dr. Gajiup. Šį klausimą jis uždavė šimtui tūkstančių amerikiečių. Gautus atsakymus jis sugrupavo ir priėjo išvados, kad 41% kramto gumą nervams nuraminti; 27%, kad palaikyti malonų skonį burnoje; 10%, kad tuo būdu jie nori atprasti rūkyti; 9% kad dantis švarius išlaikyti; 7% kramto gumą todėl kad mano jog kramtydami jie gali geriau darbe susikoncentruoti ir tik 6% laiko tai savotišku pasismaginiu. Žinoma, čia kal-

ba eina ne apie paprastą gumą, bet specialią kramtomą gumą.

TĖVU BŪTI IRGI NELENGVA

Ameaikiečių sveikatos departamentas išleido knygutę pavadinimu: «Būsimosios motinos, jų užsilaikymas ir priežiūra». Po kurio laiko departamentas gavo 5 senatorių reikalavimą išleisti knygą antgalviu; «Būsimieji tėvai, jų rūpesčiai ir vargai».

PAVOJINGAS ANALFABETIZMAS

Laukiniuose vakarusse vienas «kovbojus», užėjo į «saliuną». Buvo karšta diena, jis jautė didelį troškulį. Todėl užsisakė stiklą visky su soda ir sriubčiodamas dairėsi po «saliuną». Kampe stovėjo pianinas, o virš jo kabėjo didelis plakatas: «Nešaudykite į pianistą. Jis daro, ką galėdamas.» — «Halo, Bil, ką daro jūsų pianistas?» — paklausė kovbojus. — Vakar mes jį palaidojo ne. Užvakar čia buvo visiškai nemokantis skaityti.

ILGAS PASIVAIKŠČIOJIMAS

Vieną gražų vakarą, 1941 m. misteris Artur Passic išėjo iš savo namų pasivaikščioti. Pakelėje užėjo į greta esančią alinę išgerti stiklą alaus. Čia jis susipažino su italais jūrininkais ir išgėrimas truputį užsitęsė. Kai jis kitą rytą atsibudo plaukiančiame laive jis niekaip negalėjo prisiminti, kaip tai galėjo atsitikti. Pakelyje į Neapolį japonai užpuolė Pearl Harbour ir mister Passic kaip tapęs priešo piliečiu, Neapolyje buvo internuotas. Vėliau jį perėmė vokiečiai ir nugabeno į Belceną. Paskui jis pakliuvo į Buchenwaldę garsiąją koncentracijos stovyklą iš kur buvo paskutinį momentą išlaisvintas.

Ir taip jo vienas alaus bokalas užsitęsė ištisis mėnesius. Tačiau žmona jo ištikimai laukė. O grįžęs Passic tapo didžiausiu alkoholio priešu.

MOTERŲ GALVOSENA

Vienas Hollywoodo filmų produktorius grįžo vėlai naktį namo ir laukiančiai žmonai ėmė aiškintis.

-- Pabaigėme sukti mūsų paskutinę filmą. Aš pasilikau su vyriausia artiste. Tu žinai kokia ji žavinga. Nuėjome išgerti viski. Paskui ji panorėjo parodyti man savo butą. Nuvažiavome pas ją... ir tu žinai, kaip greitai bėga laikas...

-- Nemeluok, tu begėdi, — tu vėl su savo draugais lošėte tom prakeiktom kortom.

ŠIMTAMEČIO JUOKAVIMAS

Garsųjį fotografą William H. Jacksoną jo 98 metų sukaties proga nufotografavo vienas jaunas fotorafas ir pareiškė, kad jis tikisi nufotografuoti ir 100 metų sulaukusi.

Senis pažiūrėjo į jaunuolį, ir atsakė:

— O taip. Tamsta atrodote visai sveikas.

PRIVERSTINO DARBO STOVYKLOS SOVIETU RUSIJOJE

GULAG — sovietų vergų darbo trestas — Glavnoje Upravlenije Lageriami (vyriausioji stovyklų vadyba), yra MVD (vidaus reikalų ministerijos departamento žinioje.

Labai atsargiai vertinant **GULAG**o baudžiamosiose kolonijose, išmėtytose po visą Sovietų Sąjungą, yra per 14 milijonų vergų. Kiekviena iš tų stovyklų yra baisesnė už vadinamąją Velnio salą.

Šio valstybinio žmogaus kūno monopolio egzistavimas žinomas jau daugelį metų. Jis yra tikrasis pagrindinis komunistinio režimo pajamų šaltinis. Jau 1930 m. JAV buvo uždraudusios įvežti sovietų celulozę ir daiktus, kaip «vergų darbo» gaminius. Bet nesugriaunami Gulago sistemos buvimo ir jo plataus išsišakojimo įrodymai pirmą kartą buvo išgabenti iš pačios Sovietų Sąjungos.

Stalino Hitlerio pakto metu Sovietų įstaigos į Gulago stovyklas tolimoje šiaurėje ir Sibire buvo ištrėmusios apie 1.600.000 lenkų (neskaitant kitų tautybių) vyrų, moterų ir vaikų. Sudarius Lenkijos Sovietų Sąjungos sutartį, 1941 m. rugpjūčio mėn. buvo paskelbta amnestija Sovietų Sąjungoje internuotiems lenkams. Iš tų paleistųjų lenkų 114.000 pasiekė Iraną, kur jie sudarė lenkų armijos branduolį.

PRIVERSTINO DARBO STOVYKLOS PAGAL ADMINISTRACINIUS RAJONUS

SOROSKI — lengvojo metalo kasyklos; geležinkelių tiesimas, tunelių, kanalų tiesimas, elektros jėgainės ir aerodromai; plytinės, medžio apdirbimo ir žvejybos stovyklos.

SEVERO — **NICKEL**, į pietus nuo Murmansk: aliuminijo, nikelio, vario, švino ir cinko kasyklos.

BELOMOR — **BALTISKI**, Baltosios jūros ir Baltijos kanalo statymas ir priežiūra.

SOLOVKI, ONEGA, KARGOPOL, SEV-DVINA,

Žemėlapis pagal amerikiečių spaudos davinius

KULOVSKI, VYTEGRA, UST-VYM, UNZHA statybinės medžiagos ir popieriaus pramonė; geležinkelių ir kanalų statyba; aerodromų statyba; kelių tiesimas.

SIAURES GELEŽINKELIU STOVYKLOS (Northern Railway Camps) — geležinkelių tiesimas ir priežiūra nuo šiaur. Dauguvos į Arktiką.

VOLGASTROY, UKHTA, PECHORA, VORKUTSTROY VIATKA — Volgos Baltijos kanalo tiesimas ir priežiūra; jėgainės ir geležinkeliai; nafta, cementas, gabalinė geležis; anglies ir asfalto kasyklos; sunkiojo vandens (atominės bombos) projektas; kelių tiesimas, statybinė medžiaga ir kolchozai; plytinės ir akmens laužyklos, aerodromų statyba.

USSOLSKI, BEZMYANSKI, OSOBSSTROY, TEMNIKOVSKI, YUJ-KAVKAZ — karo pramonė; požeminių aerodromų statyba ir fortifikacijos; pylimų atstatymas ir kelių tiesimas; moterų darbo stovyklos; medžio gaminių įmonės; statybinė medžiaga ir kolchozai; akmens laužyklos ir plytinės; geležinkelių tiesimas.

IVDEL, SVERDLOVSK, NARIM, TOBOLSK, NORYLSK, AKLINAI UŽDAROS STOVYKLOS (Camps of Complete Isolation) — geležies, anglies ir tauriųjų metalų kasyklos; lėktuvų fabrikai; aerodromų statyba; metalurgijos pramonė; geležinkelių ir kelių tiesimas; statybinė medžiaga ir kolchozai; akmens laužyklos ir plytinės.

KARAGANDA, ŠIBIRSKI, UJ-SIBIRSKI — anglies, geležies ir lengvųjų metalų kasyklos; fabriku ir barakų statyba; tekstilės pramonė ir kailiadirbystė; spirito varyklos; akmens laužyklos ir plytinės; statybinė medžiaga ir kolchozai; geležinkelių ir kelių tiesimas.

JAKUTSK, SEV-VOSTOČNI (MAGADAN-KOLYMA), CHUKOTSKI, KAMCHATKA — aukso, platinos ir švino kasyklos; kelių tiesimas ir aerodromų statyba; statybos medžio pramonė; akmens laužyklos; žvejyba ir konservų pramonė.

BURENSKI, DALNE-VOSTOČNI, NIŽNIJ-AMUR, SAKHALIN — uosto darbai; geležinkelių

ir kelių tiesimas: fortifikacijos ir aerodromai; kariniai įrengimai.

NOVAJA ZEMLYA — anglies kasyklos ir žvejybos įmonės izoliuočiausioje Sovietų S-gos srityje, sala speigratyje.

Remiantis mase dokumentinių įrodymų, surinktų iš amnestuotų tremtinių konstatuota, kad mirtingumas Gulago stovyklose prašoko vidutiniškai 12% metuose. Kitais žodžiais tariant, kas vienuolikti metai dingsta visi jų gyventojai. Žinoma, jos tolydžio papildomos, tad vergijos trestui niekada nepristinga darbininkų Rusijos pigiausioms prekėms.

Gulago žmonių atsarga yra sovietinės visuo-

menės skėrspiūvis. Jis eina nuo užsispyrusių kolchozininkų ir darbininkų iki raudonosios armijos generolų, patekusių į nemalonę, apimdamas intelektualinius sluogsnius bei pramonės biurokratiją. Skaudi ironija yra faktas, kad GULOGAS buvo paskutinė būstinė tūkstančiams komunistų tremtinių, kurie ieškojo prieglobsčio savo svajonių šalyje, o savo dienas baigė vergų darbo kolonoje.

Po karo pabaigos Gulago sąrašus papildė apie 2.000.000 karo belaisvių japonų, apie 1.000.000 vokiečių ir nemažiau kaip 2.000.000 sovietų repatriavusių karo belaisvių, kuriuos traktuoja kaip dezertyrus.

TAIP GIMSTA VERGAI

Niekas negali ginčyti, kad Sovietų Rusija yra didelė šalis. Niekas neginčija ir nesistebi, kad ji savo viduje vykdo milžiniškus statybos darbus. Sibire, neaprepiamuose dykumų plotuose, gimsta nauji miestai, kasami kanalai, statomos elektrinės ir amunicijos fabrikai ten, kur žmogaus koja nebuvo žengusi. Tai nieko nestebina. Šiurpas ir pasibaisėjimas pagauna tik tada, kai pasaulį pasiekia žinios, kaip gaunami darbininkai arba tikriau tariant vergai šiems darbams vykdyti. Štai kaip pasakoja vienas rusas, turėjęs viršgamtiškos laimės, pasprukti iš to naujojo moderniško pragaro.

Pavyzdžiui, valstybė užplanuoja pastatyti milžinišką industriją žmogaus sveikatai kenksminguose plotuose. Šaukiami savanoriai. Tokių, žinoma, neatsiranda. Tada reikalingus darbininkus imasi organizuoti NKVD, kuri faktinai ir vykdo visas didžiausias statybas. Gaunamas įsakymas pristatyti pav. 200.000 politinių kalinių, kurie bus paskirti šiems darbams. Kadangi NKVD šiuo tarpu neturi pakankamo skaičiaus politinių nusikaltėlių, tai tenka jų skubiai «pasigaminti». Kaip tai yra atliekama parodo «mažytis» darbininko Ivanof atsitikimas.

Draugas Ivanof, kaip ir kiti Sov. Rusijos darbininkai yra įsirašęs į darbininkų koperatyvą, su trumpintai vadinamą Rabkop. Jau trys savaitės šis koperatyvas neparduoda bulvių, pateisindamas tai begaliniai ilga eile pasiteisinimų. Staiga pranešama, kad Rabkop dalins bulves 6 val. ryto.

Reiškia, prieš darbo pradžią Kad užtikrintai gauti bulves, draugas Ivanof dar iš vakaro 8 val. atsisojta į eilę. Kiti taip pat yra atsargūs ir tokiu būdu susidaro ilga eilė, kuri kantriai laukia savo bulvių 20 laipsnių šaltyje.

Kada draugas Ivanof, išlaukęs visą naktį, pagaliau gauna bulves, tai pastebi, kad pusė jų yra sušalusios. Pavargęs ir sušalęs jis ateina į savo dirbtuvę ir papasakoja savo draugams apie bulves keikdamas Rabkopą ir parodydamas savo nepasitenkinimą. Šią jo kalbą girdi NKVD šnipas, kurių visur pilna. Ir kada jis grįžta namo, jo žmona drebedama įteikia jam NKVD kvietimą.

Jis žino, kad nelaimė pakibo virš jo galvos. Jis žino, kad tik nedaugelis grįžo iš NKVD raštinių. Neramus, nemiegojęs visą naktį, jis atsiveikina verkiančią šeimą ir išvyksta į NKVD raštinę. Čia jis nuvedamas pas komisarą, kuris jį maloniai sutinka.

— Gal gersite arbatos su sausainiais? — maloniai klausia komisaras.

Draugas Ivanof, nujausdamas savo likimą, mandagiai atsisako nuo arbatos ir klausia kokia yra jo pašaukimo priežastis.

— Drauge Ivanof, — sako jam komisaras, — jūs įžeidėte vyriausybę keikdamas Rabkopą ir tuo būdu paliesdamas draugą Staliną, kuris šiuos koperatyvus isakė suorganizuoti. Mes padarėme išvadą, kad draugas esate kotrarevoliucionierius ir pavojingas liaudies priešas. Pasakykite man ko-

kiai jūs organizacijai priklausote ir kas yra jūsų bendradarbiai?

— Drauge komisare, ką visa tai reiškia? Aš esu geras komunistas ir dirbau proletariato naudai caro laikais.

— Palikite šiuos niekniekius, drauge. Netikime nei vienu jūsų žodžiu. Ar pasakysite kas yra jūsų bendrininkai, ar ne?

-- Negaliu to pasakyti, nes aš jų nepažįstu.

Komisaras paskambina, ir atėjusiam kareiviui paliepia: -- nuveskite šitą draugą žemyn.

Ivanof su viltimi seka kareivį, kuris jį nuveda į rusų ir uždaro į dviejų metrų pločio ir pusantro ilgio kamerą. Pro plišį ima sunktis vanduo ir pamažu kila aukštyn. Pasiiekia jam kelius, blauzdas, krūtinę. Vanduo šaltas, kaip ledas ir kyla vis aukštyn. Draugas Ivanof ima šaukti. Tada atsidaro viršuje langelis ir jį klausia ar jis atsimena savo bendrininkus.

-- Ne, ne... aš neturiu bendrininkų! -- rėkia jis ir netenka sąmonės.

Kai atsibunda jaučia nepaprastą karštį. Jam atrodo, kad jo krūtinė dega. Pastebi gydytoją, kuris tuojau pasišalina ir jis vėl mato komisarą.

-- Ar draugas atsimenate savo bendrininkus?

-- Neturiu bendrininkų. Esu geriausias komunistas pasaulyje, atsako Ivanof silpnu balsu.

-- Labai gaila.

Tuo metu aštrūs prožektoriaus spinduliai įsminga į jo kaktą. Jis ima šaukti ir vėl netenka

sąmonės. Kai pabunda, jis sėdi kėdėje, o šalia jo du žmonės. Jis jaučiasi baisiausiai pavargęs ir vienintėlis jo troškimas yra miegoti, bet vos užmerkęs akis tuojau išgirsta brutalų balsą: «nemiegoti!».

Šis kankinimas tęsiasi valandomis ir vis girdi klausimus.

-- Pasakyk, kas yra tavo bendrininkai ir tu galėsi miegoti minkštoje ir švarioje lovoje.

Jis palaužtas fiziškai ir moraliai; ir pagaliau sako:

-- Pranešiu visus, tik leiskite man miegoti.

Komisaro kambaryje jis pasako savo pažįstamų vardus ir adresus. Komisaras reikalauja vis daugiau vardų. Pagaliau sąrašė jau 15 žmonių. Komisaras patenkintas, ir pareiškia, kad pasakodamas savo bendrininkų vardus jis prisipažino kaltu ir už tai bus išsiųstas į Sibirą priverčiamiems darbams.

15 visiškai nekaltų žmonių, kuriuos išminėjo draugas Ivanof, gauna kvietimus į NKVD, kur su jais elgiamasi lygiai taip pat. Tuo būdu reikiamų žmonių skaičius sparčiai auga, kol pasiekia 200.000

Tokiu būdu Sovietų Rusijos pilietis ar jis būtų paprastas darbininkas ar fabriko direktorius, generolas ar kareivis gyvena nuolatinėje NKVD teroro baimėje.

W. Romanenko

AR NUSIBODO AMERIKONAMS EUROPA?

Tam tikras skaičius amerikiečių karių vis dar gyvena Europoje, kaip okupacinė kariuomenė. Šveicarų žurnalas susidomėjo ar šiems kariams nėra nusibodę Europoje ir pateikė jiems šiuos klausimus: Ar ilgai jūs esate Europoje? — Ar norite jūs dar čia likti, ar norite tuojau važiuoti namo? — Ar jūs manote, kad Vokietija dar turi būti okupuota? — Ko Europai jūsų manymu daugiausiai trūksta?

— Vieni į šiuos klausimus atsakė draugiškai bet buvo ir tokių, kurie palaikė žurnalistus šnipais ir pašaukė karinę policiją.

Dr. Ross Jenney Bavarijos ministerio patarėjas sveikatos klausimuose, atsakė, kad Europoje jis dirba tik vieneri metai. «Europoje aš norėčiau dar ilgiau likti, — pareiškė jis, — Europa yra puikus žemės kampelis. Pasižiūrėkite tik, kaip puikiai čia yra išsitiesę mistai. To nėra visoje Amerikoje. Čia mes galime be galo daug ko pasimokyti. Mano manymu amerikiečiai turėtų Vo-

kietijoje dar pasilikti, bet daugiau civiliai, nes kareiviuose vokiečiai tik savo priešus mato. Tik artimiau su vokiečiais bendradarbiaudami mes galime Europai padėti.

Amerikietis iš Kentucky, kuris nepasisakė savo vardo dirba kaip virėjas. «Okupacija gali tęstis dar 20 metų ir aš mielai čia pasiliksiu, nes man čia patinka». Su politika jis neturi nieko bendro ir jeigu norėjęs būtų ko išmokti tai į Europą nebūtų važiavęs...

Amerikietis karininkas, kuris į Vokietiją yra parsikvietęs savo žmoną ir sūnelį, pareiškė, kad Europos griuvėsiai jį labai blogai nuteikia. Bet atitraukimą okupacinės kariuomenės iš Europos jis laiko pavojingu dalyku.

Jack Wua iš Havajų, lektuvų mechanikas, Vokietijoje būna tik iš prievartos. Europai jis yra visiškai svetimas. Vokiečiai iš savo pralaimėjimo yra labai mažai pasimokę ir okupacinės kariuomenės buvimas Vokietijoje yra neišvengiamas. Kas jam skaudžiausiai matyti, tai, kad žmonės yra praradę sveiką gyvenimo prasmę.

Seržantas Harold H. Hobgood pareiškė, kad Europoje jis norėtų dar ilgai pasilikti nes čia yra atradęs gerų prietelių. «Pagalvokite tik apie pasėkmes jeigu mes rusams čia duris atidarytumėme? Bet dar ir dėl to turime čia likti, kad turime padėti pakilti Europai iš griuvėsių. Bet geriausia, ką aš čia radau, yra svarbus uždavinys ir daugybė darbo.

Ir taip daugumas žurnalistų apklaustų amerikiečių pasisakė mielai Europoje dar pasiliks, nes to reikalauja netik jų kaip kareivių pareigos, bet ir reikalas padėti Europai prisikelti iš griuvėsių.

(perkelta iš 4 pusl.)

neišvengiamas trečiasis karas — tarp Amerikos ir Rusijos. JAV turės didelę talką iš kitų laisvų tautų, nuo kurių ir lietuviai neturi atsilikti

Pasirūpinkim iš anksto įrašyti lietuvių tautos vardą į Amerikos talkininkų sąrašą. Tai padarysim, jau dabar išreikalavę iš Kongreso ir krašto apsaugos departamento sutikimą steigti JAV svetimšalių legijone jei ne lietuvių diviziją (3-4 pulkai) ar brigadą (2 pulkai), tai bent ne mažiau kaip vieną pulką!

Mes turim teisę to reikalauti, nes Amerikoje ir Europos tremty yra proporcingai didesnis lietuvių skaičius, negu daugelio kitų tautų. Jei valdžia nesutiktų sudaryti lietuvių diviziją ar brigadą, tai reikalaukim būtinai steigti Pabaltijo diviziją, skiriant po vieną pulką lietuviams, latviams ir estams.

Lietuvių tremtinių eilėse yra ne mažiau kaip keliolika tūkstančių kareivių bei puskarininkių, keli šimtai karininkų, keliolika pulkininkų ir apie 10 generolų. O kiek yra narsaus mūsų jaunimo, pasiryžusio kovoti su Rusija, kai laikas ateis! Taip pat čia yra daug lietuvių karininkų (net pulkininkų), neminint keliasdešimt tūkstančių kareivių, kurie per karą tarnavo JAV karo jėgose. Tad karinių jėgų bei vadovybės mes turime net daugiau, kaip daugelis kitų tautų, Rusijos pavergtų.

Artėja rinkimai. Tad kongresmanai bus palankesni negu bet kada — skaitysis su masiniu lietuvių kilmės Amerikos piliečių reikalavimu bei prašymu ir jį patenkins. Tik reikalaukim vieninškai ir drąsiai! Be to, šiuo žygiu nors keliems tūkstančiams lietuvių nutiesim kelią išsivaldavimui iš skurdžių ir ankštų stovyklų

Brangūs lietuviai! Šiandien turim daug tautinių reikalų ir pareigų. Bet nepražiopsokim momento ir karštai įvertinkim šį svarbų reikalą. Tegu Amerikos ir Katalikų Veteranų Legijonų lietuvių postai, Amerikos Lietuvių, Legijonas, politiniai klubai, organizacijos, draugijos ir pavieniai lietuviai JAV piliečiai labai skubiai rašo laiškus ir siunčia telegramas savo kongresmanams ir krašto apsaugos departamentui, reikalaudami priimti sen. Lodge siūlymą steigti Amerikos svetimšalių legijoną ir sudaryti jame lietuvių diviziją, brigadą arba nors pulką, arba Pabaltijo diviziją iš lietuvių, latvių, ir estų pulkų!

Nepražiopsokim šios tinkamos progos. Kongresas gali bet kurią dieną priimti kareivių šaukimo įstatymą su svetimšalių legijono projektu ar be jo — tai priklausys nuo visuomenės šaukimo ar nutylėjimo. Tad pasiskubinkim! Iškrovkim lietuvių tautai teisę turėti tą garbingą savo dalį — savo sūnų atstovybę Amerikos rengiamoje kovoje prieš vergijos potvynį! Į darbą!

Mieli lietuviai! Būkim garbingi ir uolūs talkininkai Amerikos ir visos demokratijos kovoje prieš Rusiją, smaugiančią mūsų tėvynę ir kitas tautas!

Lietuvos konsulatas São Paulyje

PAIEŠKO ŠIŲ ASMENŲ:

1. Antanavičiai Juozas, Stefanija ir Albinas, kilę iš Liudvinavo valsč., Mariampolės apskr.,
2. Buišas Petras iš Pagalių km., Žagarės valsč., Šiaulių apskr.,
3. Buzūnai Juozas, Mykolas ir Rožė, 4. Builys Andrius, 5. Čislinskai Juozas ir Mikasė, 6. Dragunavičius (Draguniewicz) Kazimieras, kilęs iš Jakabpils apskr., Latvija, 7. Giedraitytė Valerija, kilusi iš Viendžindžių km., Joniškėlio valsč., Biržų apskr., 8. Grigonis Adolfas, 9. Guobuzas (vardas nežinomas), kilęs iš Vyžuonių, Utenos apskr., 10. Gureckas (vardas nežinomas), iš Šiaulių, 11. Gudaitis Izidorius iš Tauragės Naumiesčio, 12. Hedemann-Vorbergaitė Anna iš Girininkų km., Tauragės valsč. ir apskr., 13. Kėpalaitė Kęstutė iš Kalvių km., Kamajų valsč., Rokiškio apskr., 14. Kučinskaitė Julija iš Trasikių km., Vabalninkų valsč., Biržų apskr., 15. Kramfalca Liudvikas iš Tauragės Naumiesčio, 16. Kybartas Kazys iš Paagliuonių km., Veliuonos parapijos, Kauno apskr., 17. Kalasauskai Konstancija ir Juozas, kilę iš Peršekininkų km., Alytaus apskr., 18. Menčiūnai Adomas ir Paulina iš Viendžiundžių km., Joniškėlio valsč., Biržų apskr., 19. Macijauskas Juozas iš Papiškių km., Kamajų valsč., Rokiškio apskr., 20. Plečkaitis Vladas, atvykęs Brazilijon 1927 metais, 21. Pazikai Jonas, Viktorija, Bronius, Lionginas ir Antanas, 22. Ringytė Ona iš Kilpiškių km., Tryškių valsč., Šiaulių apskr., 23. Staškūnas Juozapas iš Taukočių km., Sidabrabos parapijos, Panevėžio apskr., 24. Taločkai Pranas, Edvardas, Romualdas bei sesuo Taločkaitė iš Panevėžio, 25. Vilipas (Vulivas) Stasys, gimęs Rygoje, bet paeina iš Dvariukų km., Linkuvos valsč., Šiaulių apskr., 26. Vaičiulionytė Anelė iš Peršekininkų km., Alytaus apskr., ir 27. Vorberg Emil iš Girininkų km., Tauragės valsč.

Ieškomieji arba žinantieji apie juos prašomi atsiliepti:

CONSULADO DA LITUANIA, Rua Jaguaribe, 477. São Paulo.

Dr. Joaquim Pacifico Junior
Chirurgas Dantistas

Priima kasdien nuo 8 iki 11 ir 17 - 21 val.
AVENIDA ZELINA, 58 - AILA ZELINA

Radio ir vitrolas
Philips ir Malkind

Pasaulinio garso radio aparatai kintamai srovei, akumulatoriai ir baterijos. Pakeičiamos lempos, atliekami pataisymai.
PALENGVINTAS MĖNESINIS IŠMOKĖJIMAS

VIADUTO SANTA EFIGÊNIA, 255

Pirmos durys greta viaduto, einant iš Largo S. Bento

MAX MALKIND

NORI SUDARYTI BALTIJOS VALSTYBIŲ VYRIAUSYBES

Paskutinė žurnalo «The American Mercury» laida įdėjo tikrai įdomų Eugene Lyons straipsnį, kuriame siūloma sudaryti Baltijos valstybėms laikinas vyriausybės. Apie tai naujienos rašo;

«Jisai nurodo, kad visos pastangos susitarimo keliu išspręsti vakarinių tautų ginčus su SSRS valdžia nuėjo niekais. Rusijos valdovai tęsia savo ekspansijos politiką, laužydami pasirašytas sutartis ir neatsižvelgdami į jokių protestus ir įspėjimus.

Bolševikai bijo tikrai Jungtinių Valstybių jėgos. Tikrai Amerikos pasiryžimas paremti savo nusistatymą griežtais veiksmais pasirodė efektingai prieš sovietų agresiją. Pavyzdžiui, pagalba ginklais, kuri buvo suteikta Graikijai ir Turkijai, sulaukė bolševikus nuo įsiveržimo į šitas dvi šalis.

Eugene Lyons siūlo Jungtinėms Valstybėms veikimo programą. Trečiasis jo punktas toks:

«(3) Pabaltijo tautos. Washingtonas dar iki šiol formaliai pripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę ir suverenitetą. Yra užrekorduotas jo pasipriešinimas «plėšikiškiems veiksams», kuriais SSSR tas šalis pavergė. Jau seniai laikas padaryti logišką išvadą iš mūsų nusistatymo. Mes turėtume paskatinti tų trijų Baltijos respublikų tremties vyriausybių (government-in-exile) sudarymą ir turėtume iškelti jų reikalą Jungtinėse Tautose. Šitoks žingsnis dramatiškai Amerikos anti-imperialistines pažvalgas ir suteiktų naujos vilties ir naujos drąsos rezistencijos sąjūdžiams visoje Sovietų užkariavimų sferoje.» (The American Mercury, 1948 m. gegužės mėn. num., pusl. 595-9).

Europoje yra Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas (VLIK), kuris išsirinko Vikdomąją Tarybą. Jeigu pastaroji gautų vakarinių valstybių pripažinimą, tai ji galėtų eiti laikinosios vyriausybės pareigas».

DRAUGAS

Dr. Ardelio Francisco Guidi
N. S. Aparesida Ex - Umberto I
ligoninės asistentas

Suaugusių ir vaikų gydymas - Moterų ligos -
Akušerija - Operacijos.

Primama kasdien 16 - 19 val.
AVENIDA ZELINA, 99

Gerai knygai yra reikalingas geras apdaras

VACLOVAS GERVINAS

atlieka įvairius knygrišystės darbus.

GREIT, PIGIAI, GERAI

AVENIDA HIGIENOPOLIS, 604 Telef. 51-5676

Kreiptis nuo 19,30 iki 22 val.

Pasinaudokite Mūsų Praktika

Patikėkite mums savo nekilnojamojo turto administraciją. Už mažą atlyginimą mes pavaduojame savininką surenkant nuomą, apmokant mokesčius, atliekant valdinius reikalus ir t. t.

TEISINGUMAS NAUDA TIKSLUMAS

S.B.I. - Sociedade Brasileira de Imoveis, Ltda.

Namų administracija — Nekilnojamojo turto pirkimas ir pardavimas - Hipoteka

Rua D. José de Barros, 337 - 1.º sala 111 - Tel. 4-2518

AR NEGAILA BARBORYTĖS?
BIRA VARGŠEI AŠARYTĖS.
KAS JĄ NUSKRIAUDĖ VARGŠELE?
KO SUSKAUDO JAI ŠIRDELE?
O PETRUKAS JĄ RAMINA,
NUOTAIKĄ TAISYT MĖGINA.

Palestinoje kovos sustojo

Įsikišus ONU saugumo komisijai, kovos Palestinoje nuo gegužės 2 d. sustojo. Abi kariuomenės pusės sutiko išlaikyti paliaubas keturias savaites. ONU atstovas Palestinoje, grafas Bernadotte pareiškė spaudai, kad paliaubos liečia tik karinių operacijų sustabdymą ir neturi nieko bendro su politiniais klausimais, kurie bus palengvinti spęsti sustabdžius karinius veiksmus.

Dar tą pačią dieną visoje Palestinoje vyko mūšiai, o žydų lėktuvai bombardavo Transjordanijos sostinę.

ANGLIJA NENORI ATSIŠAKYTI HONDURO

Anglijos užsienių reikalų ministris Ernest Bevin pareiškė, kad Honduras yra britų teritorija apgyventa anglų pavaldinių jo didenybės vyriausybė negali pakelti ranką prieš gyventojų norus.

GAMTOS NELAIMĖ AMERIKOJE

Sulaužęs užtvankas, Kolumbijos upės vanduo užliejo Vanport miestą sunaikindami 80% pastatų. Apskaičiuojama, kad padaryta nuostolių daugiau kaip už 100 milijonų dolerių.

RINKIMINĖ KOMEDIJA ČEKOSLOVAKIJOJE

Kaip ir kitose Maskvos jėga užimtose valstybėse, taip ir Čekoslovakijoje buvo praversti vadinami «rinkimai». Rinkimuose vyriausybė išstatė tik vieną sąrašą. Kiekvienas rinkėjas galėjo balsuoti tik už valdžios pasiūlytus atstovus arba įmesti baltą kor-

telę. Už vyriausybę, pagal oficialinius davinius, balsavo 86% o 14% balsuotojų įmetė baltas korteles.

Tačiau «United Press» korespondentui vienas balsų skaičiuotojas pareiškė, kad baltų kortelių buvo daugiau kaip 50%. Daugelyje vokų buvo atrasti Benešo portretai ir komunistus išjuokiantieji įrašai.

Prezidentas Benešas nebalsavo. Dabar jis yra verčiamas pasirašyti naująją konstituciją arba išdėstyti nepasirašymo motyvus.

Gegužės 5 d. Čekoslovakijoje Pilzeno miestas šventė amerikiečių kariuomenės įžengimo metines. Atvykusi policija visus papuošimus, kuriuose buvo minimas amerikiečių vardas ir buvo prezidento Roosvelto portretas nudraskė ir sunaikino.

SOVIETAI BUS SUVALDYTI

Buvęs USA sekretorius James Byrnes savo kalboje pareiškė, kad jis yra įsitikinęs jog sovietai savo ekspansinėje politikoje eis iki tokio taško, kiek jiems tai leis demokratiniai kraštai.

KARINĖ PRIEVOLĖ AMERIKOJE

USA Kongresas priėmė karinės prievolės įstatymo projektą kuris valstybės prezidentui duoda teisę šaukti į kariuomenę 19 - 25 metų vyrus.

AMERIKA PRIIMS 200.000 DP

Amerikos Senatas priėmė įstatymo projektą, kuriuo USA per dvejis metus priims 200.000 karo pabėgėlių, kurie dabar yra įvairiose stovyklose Europoje.

— USA Kalifornijoje įrengtas didžiausias pasaulyje teleskopas

PASITRAUKĖ PARAGVAJAUS PREZDENTAS

Paragvajaus prezidentas generolas Higinio Morinigo pasitraukė iš prezidento pareigų. Jis buvo išrinktas 1943 m. 1947 m. jis numalšino komunistų sukeltą revoliuciją.

ITALIJOJE KOMUNISTAMS NESISEKA

Italijos komunistų vado Palmiro Togliatti parlamente pasiūlytas projektas sudaryti parlamentarinę komisiją tikrinti Marchalo pagalbos plano vykdymą Italijoje, buvo atmestas 253 balsais prieš 116.

— Maskvos radijas pranešė, kad Rumunijos vyriausybė atėmė pilietybę iš buvusio karaliaus Mykolo.

PAIEŠKOJIMAI

Ieško Bronius Usas, Vlodo Uso gim. 1900 metais Dotnuvos valsč.

Marijos Cimpilaitės, gyvenančios S. Paulo mieste ieško Iz. Vasiliūnas.

Kazio Radzevičiaus ieško Stasys Jacevičius.

Mykolo Treigio iš Salako valsčiaus Lelečkų km. ieško Mikolas Šeduikis.

Marija Vainienė-Palavičiūtė ieško savo brolio Ypolito Palavičiaus, kilusio iš Vilniaus apylinkės, Svoliškiu km.

A. Keraitis gyvenantis Amerikoje, paieško savo giminių Polevičių gyvenančių S. Paulo mieste.

Jono Tvariono-Tvarionavičiaus ieško Jurgis Stankūnas iš Kanados.

Prašoma atsiliepti Melnikaitytė Ona.

Jono Lašo iš Osavyto km. Degučių valsč. Zarasų apskr. Česys Šadeika.

DR. WALDEMIRO NUNES
Gydytojas - Specialistas

GREITAS HEMOROIDŲ GYDYMAS PER 10 INJEKCIJŲ.

Moteru ir vaiku ligos.

RUA 20, Nr. 440 - VILA PRUDENTE, prieš Posto Policial

Parduodami namai

Iš 3- jų kambarių ir virtuvės

Prie via Anchieta

Vila Gonçalves Junior, S. Bernardo.

kreiptis pas Jakutį,

rua Venda Nova, 83 - Vila Zelina

LIETUVOJE

KAIP VYKSTA LIETUVOJE ATSTATYMO DARBAI

Esamomis žiniomis Vilniuje karo metu buvo sugriauta 40% gyvenamojo ploto, 12 višbučių, 3 muziejai, 2 bibliotekos, 2 kino teatrai 40 gydymo įstaigų, 4 tiltai, telefono stotis, vandentiekis elektrinės ir t. t. Po karo Vilniuje gyvenamojo ploto ir iki šiol labai nedaug atstatyta. Atremontuojami tik mažai nukentėję namai. Praėjus karo audrai Vilnius ilgą laiką buvo be vandentiekio ir elektros. 1945 metų pradžioje Vilniuje te veikė iš viso 3 siurbiai, kurie miestui teduodavo 6000 kubinių metrų vandens į parą. Vandentikiu ir elektra ne visi turi teisę naudotis. Dar ir dabar elektra mieste dažnai gęsta, o vandens aprūpinimas yra nepakenčiamas.

Klaipėdoj sugriauta apie 90% viso gyvenamojo ploto. Gerokai nukentėjo Kaunas, kur susprogdintos elektrinės miesto centre ir Petrašiūnuose, eilė namų, sudegintas Viliampolės priemiestis.

Šiauliai smarkiai nukentėjo. Juose sunaikinti 1898 gyvenamieji pastatai, 21 įmonė, o taip pat visos gydymo ir švietimo įstaigos. Kraštotyros muziejaus pastatas sudegė, tačiau dalį jo eksponatų pasisekė išgelbėti — jie dabar yra įvairiuose pastatuose. Po karo Šiauliai labai pamažu atsistato. Dar nebaigtas taisyti vandentiekis, blogai veikia elektros stotis. Tedirba 27 įmonės, šiaip taip veikia gydymo įstaigos ir mokyklos. Pastatyti ir atremontuoti keli namai. Tačiau Šiauliuose nepaprastai trūksta gyvenamojo ploto. mieste — daug rusų karių ir pareigūnų, kurie yra užėmę visus sveikesnius butus. Taip pat jie užima visus naujai atremontuojamus namus. Užsilikę vietos gyventojai vargsta nepaprastai susispaudę — gyvenama rūsiuose, šiaip taip pačių aptvarkytuose griuvėsiuose. Mokyklose mokomasi keliomis pamainomis.

Miesto valdovai darbininkams ir tarnautojams skiria pietinėje miesto dalyje sklypus individualinei statybai. Tačiau dėl medžiagos stokos pasistatyti namus neįmanoma, tik šiaip taip sukalamos įvairios būdelės ir jose gyvenama.

1946 metais Šiauliuose buvo perduota eksplotacijai 7.600 kv. metrų gyvenamojo ploto, iš kurio trečdalis priklausęs individualinei statybai. Iki 1947 metų buvo pastatyta 214 namų, per 1947 metų pirmuosius 5 mėnesius išduoti 185 leidimai pasistatyti «miesto bei vasarinio tipo butus.»

Beveik visiškai buvo sugriauti, Raseninai, Vilkaviškis, Skuodas, Šakiai, Rumšiškis. Smarkiai nukentėjo Utena, Zarasai, Marijampolė, Švenčionys, Biržai, Kalvarija, Kretinga ir daug kitų miestų ir miestelių. Viso priskaitoma sugriautų pastatų apie 80.000. Bet visur statyba menka. Pav., «Tiesa» pr. m. Nr. 116 rašė apie Lazdijus, kad «be keliolikos pavienių piliečių pastatytų namų miesto pakraščiuose be vieno jau antrus remontuojamo namo miesto centre, atstatytų pastatų bei statybinių darbų Lazdijuose nesimato.»

Lietuva „atsilieka“

Ištrauka iš «Aiduose» atspaustų įspūdžių vieno neseniai iš Lietuvos pabėgusio asmens.

Prieš pačius rinkimus, 1946 metų sausio pabaigoje, eina kalbos mieste, kad bolševikai yra pasirengę, jeigu tik rinkimai bus boikotuojami, imtis keršto priemonių — išvežti Rusijon 20.000 jaunimo. Sunku pasakyti, ar tai yra tik bolševikų paskleistas gandas, norint įbauginti žmones rinkimų išvakarėse, ar iš tikrųjų naujasis smūgis, okupantų ruošiamas lietuvių tautai. Šiaip ar taip, apie tai kalba ne tik netarybiniai žmonės paslapčiomis, bet ir patys komunistai, kaip kad «Tiesos» red. pavaduotojas Ka-

rosas. Jo žodžiais, lietuvių jaunimas daro didelę klaidą, nestodamas į komjaunimą. Reikia imti pavyzdį iš latvių, kur dauguma jaunimo tapo komjaunuoliais. Po šio samprotavimo Karosas kam pakužda apie artėjančius suėmimus ir apie aną minėtą tūkstantinį skaičių.

Rinkimų dieną matau, kaip Didžioje gatvėje du komjaunuoliai tempia už pažastų senutę moterį į rinkiminę būstinę. Gi namo ši paliegėlė moteris pargrįžta jau be palydovų. Ji negali eiti. Jai silpna. Pargriūva nualpusi ties dailės muziejumi. Praeiviai pakelia ją ir nuveda į namus, iš kurių ją grasindami buvo ištempę komjaunuoliai, sakydami, kad visa Lietuva privalo balsuoti.

* * *

Suvalkijoje valstiečiai beveik nebalsavo. Lietuva savo procentų kiekiu yra viena paskutiniųjų iš visų tarybų Sąjungos «respublikų». Skandalas. Lietuvos komunistai kramto nagus. Jie yra įtūžę. Lietuva «balsavo» tik 97,9% o kur dar 2,3%. Už šį nepriteklių, kuris tikrovėje dešimteriopai didesnis (nuostabu, nežiūrįnt visų grasinimų ir NKVD durklų). tuoj pat po rinkimų prasideda masinis ištisų kaimų deportavimas Suvalkijoje. Aš tuoj pats sevo akimis įsitikina savo pabėgimo dieną.

Kai turiu kišenėje visus suklastotus dokumentus, kurių reikia norint tapti iš Vilniaus (pagal Maskvoje pasirašytą lietuvių lenkų sutartį) besievakuojančiu lenku, su didžiausiu nekantrumu laukiu transporto dienos. Kovo pradžioje jau esu su lagaminais stotyje. Apie tūkstantis lenkų repatriantų, kurie taip pat džiaugiasi galėdami palikti šitą pragarą, laukia vagonų. Naktį suliepsnoja laužai. Žmonės šąla, vaikai klykia, tačiau rusai vagonų nesisukubina atvežti. Prasėdime lauke 48 valandas. Iš geležinkeliečių sužinau, kad toliau nuošalėje stovi transportas su žmonėmis iš Suvalkijos, kuriuos rusai deportuoja į Sibirą. 70 vagonų! Tai yra demokratiškiausių pasaulyje rinkimų rezultatas. Vargšė mano Lietuva, vargšė mano Suvalkija, kurioje aš gimiau ir praleidau savo vaikystės pirmąsias dienas. Išveš žmones, iškirs miškus, išdegin sodybas, nualins laukus ir daržus ir šauks pasauliui — visa Lietuva džiaugiasi tarybinio laimingo gyvenimu.

Lietuviai Brazilijoje

CAMPO LIMPO

Čia esančioje Brazilijos valdžios įrengtoje stovykloje apgyvendinami visi naujai atvykstantieji į Braziliją. Per šią stovyklą perėjo nemažai ir lietuvių,

Sekmadienį, gegužės 23 d. čia apsilankė J. Matelionis, J. Vygelis M. Ivanauskas su žmona ir Žalkauskai.

J. Matelionis pasirūpino atvykusių lietuvių paleidimo iš stovyklos dokumentais, ką padaro jau ne pirmą kartą. O p. Ivanauskienė atvežė du čemodanus lauktuvių. Kadangi lietuvių šiuo kartu buvo nedaug, tai dovanų teko ir kitataučiams, kurie buvo sužavėti lietuvišku nuoširdumu.

EKSKURSIJA

Vila Zelinoje veikiantis jaunimo klubas pereiną sekmadienį trimis sunkvežimiais buvo išvykęs piknikan prie Santo Amaro ežero.

«MŪSŲ LIETUVOS» RED. KOL. nuoširdžiai dėkoja kun. K. Miliauskui, P. Šimoniui, J. Baužiui už aukas laikraščiai paremti.

ŠVENTORIAUS APTVĖRIMO DARBAMS AUKOJO:

J. Dimša Cr. \$ 50,00, V. Bajurūnienė su aukų lapu surinko Cr. \$ 300,00, Ant. Pavilionis Cr. \$ 500,00.

Už aukas nuoširdžiai dėkoju. Šia proga prašau ir kitų lietuvių, prisidėti savo aukomis, nes tik bendromis jėgomis lengviau ir greičiau įvykdinsime užsibrėžtus planus.

Kun. P. Ragažinskas

— Liet. R. Kat. Šv. Juozapo Bendruomenė jau gavo visus registracijos dokumentus. Turi visas juridinio asmens teises.

— Ateinantį sekmadienį Vila Zelinoj, parapijos bažnyčioj bus pirmoji vaikučių Šv. Komunija. Meselės pranciškietės ruošia 200 vaikučių prie pirmos Komunijos.

A † A

Marija Medalskytė Merkienė
Mirė 1948 m. gegužės m. 25 d.

Visiems užjautusiems mane liūdesio valandoje mirus mano mylimai žmonai, dalyvavusiems laidotuvėse ir gedulingose pamaldose, nuoširdžiai dėkoju.

Kostas Merkys

PAŠTO DĖŽUTĖ

K. Kisonas, Al. Didžiulis, J. Pranskūnas, J. Kibelkstis, Ev. Lukaitis Vacl, Radzevičius, L. Kurgonas Ap. Čemarkienė, Aug. Gogelis, J. Grigelevičius, Jonas Magila, Maria Petravechi, R. Neimanas, Mot Tamaliūnas, K. Talalas, D. Ruzgaitė, Vladas Guiga, J. Sakalauskas, Antanas Peslius, Paulina Bartaška, José Linkevičius. Atsiimti laiškus Vila Zelinos klebonijoj.

Padėka

Gerb. p. Matui Ivanaukui nuoširdžiai dėkojame už auką Cr. \$200,00 atvykusiems lietuviams paremti. Savišalp. kasos vald.

“VYTIES” S-GOS VALDYBOS NARIUI
Kazimierui Martinaičiui ir Onai Sataitei
JUNGTUVIŲ PROGA LINKIME DAUG LAIMĖS
“VYTIES” VALDYBA

Liet. Jaunimo S-ga

VYTIS

Kviečia jaunimą įstotį į vyčių chorą. Tuo būdu Jūs prisidėsite prie lietuviškos dainos ugdyimo ir naudingai sunaudosite savo laisvalaikį. Užsirašoma kiekvieną ketvirtadienį 20 val. Av. Paes de Barros, 652

Lietuvis, senai gyvenantis Brazilijoje, 40 m. amžiaus, batsiuvis paieško merginos vedybų tikslu (Atsakys tik į rimtus laiškus.) Rašyti: S. M. redakcijos adresu.

DĖMESIO!

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje ir Skautai š. m. birželio mėn. 12 d. Rua Lituania, 67 - Moóca, rengia šeimyninį vakarą. Bus suvaidinta labai graži

3-jų Veiksmų Komedija “SEBBERNIAI”

Po vaidinimo šokiai iki 4 val. ryto. Pakvietimus prašoma įsigyti pas S-gos Valdybos narius ir skautus. Vietoj pakvietimai nebus platinami. Pradžia 20 val.

RENGĖJAI.

LINKSMAS KAMPELIS

GEROS KELIONĖS!

Viena moteriškė atsisveikindama savo vyrą išskrendantį lėktuvu:

— Geros kelionės, brangusis. Tegul Dievas tau padeda... Ah!... tiesa, kur tu padėjai savo gyvybės apdraudimo polisą?

LABAI PAPRASTAI

— Tėveli, iš kur astronomai žino kada bus saulės užtemimas?

-- Labai paprastai. Perskaito laikraščius ir žino.

RESTORANE

-- Prašau pašaukti šeimininką

-- Jis serga.

-- Kas jam yra?

-- Nežinau. Jam gydytojas uždraudė valgyti mūsų gaminius.

BESIMAUDANT

— Aš pradėdus susirūpinti. Mano žmona, kuri čia maudėsi, pasinėrė ir dar neiškilo.

— O ar senai ji jau pasinėrė?

— Bus jau maždaug dvi valandos.

MOTINA IR DUKTĖ

— Ar tu matei kokį malonų veidą parodė

motina, kai aš pasakiau kad ji neatrodo esanti senesnė už savo dukterį?

— Bet ar tu matei kokį veidą parodė duktė?

TIESA LIEKA TIESA

Gydytojas Pilvelis atvyksta pas sunkiai sergantį ligonį ir randa jį lovoje vaitojantį.

-- Kas tamstai skauda? -- klausia gydytojas.

-- Ach, daktare, man taip bloga, kad aš norėčiau geriau numirti.

-- Tai kodėl tamsta manęs anksčiau nepakvieteji?

TRAUKINYJE

— Šitas bilietas yra netinkamas.

-- Ką tamsta, aš jau visa savaitė su juo važinėju, o jūs sakote, kad jis netinkamas!

NEGALIMAS DALYKAS

Viena mergina įkrito į upę. Ištraukta ir atgaivinta ji pasakė aplink esantiems:

-- Aš esu pasirengusi ištekėti už savo išgelbėtojo.

-- Tai yra negalimas dalykas.

-- Kodėl? Ar jis yra vedęs?

-- Ne, bet jus išgelbėjo šuo.

BALIUJE

Jis: — Panele, tamsta šiandien labai gražiai atrodo.

Ji: — To negalėčiau apie jus pasakyti.

Jis: — Pameluokite taip, kaip aš.

SPRENDIMAS

— Ar tamsta vestumėte mano dukterį, jeigu ji neturėtų pinigų?

— Suprantama, kad taip.

— Gana, aš nesutinku! Nenoriu turėti kvailių savo šeimoje.

— Mano tarnyba puiki. Išeinu 3 val. ir grįžtu kada noriu.

— O man šefas liepė išeiti ir negrįžti.

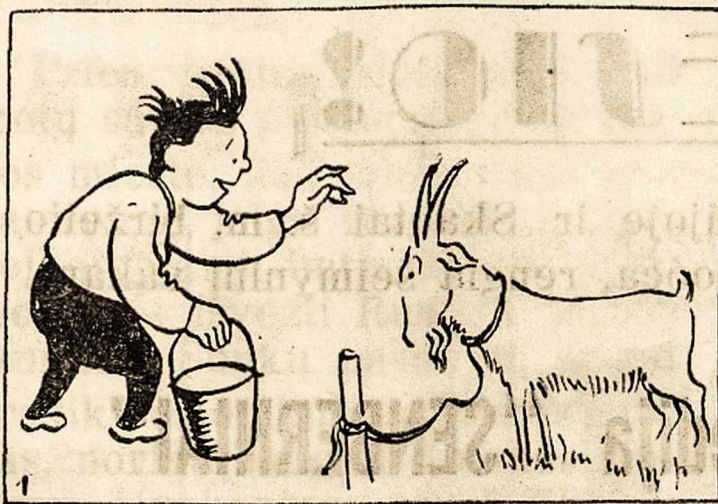
Raulas VIRVELĖ

1. Nors pasibaigė jau karas,
Bet neaišku, kas dar daros.
Trūksta to, ir nėra šito.

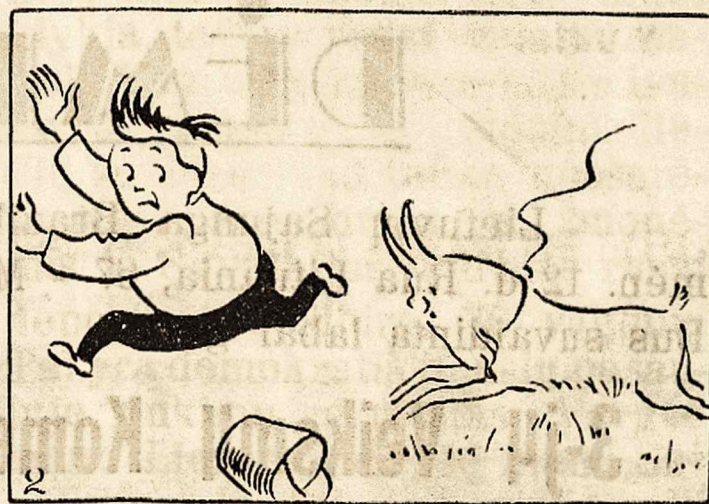
Ar pritrūksta daikto kito.
Jau ne kartą ir ne vieną
Nebegauna Raulas pieno

Karvė gera būt turėti,
Tiktai nėra kur ją padėti.
Todėl praktiškas Virvelė

Pirkti nutarė ožkelę
Kur padėsi ten stovės,
Maisto daug ji nesuės.

Kitą dieną iš pat ryto,
Raulas eina pas ožkytę.
Dabar ji kiekvieną dieną
Kibirėlį duos jam pieno.
2. Bet ožkelė gerbiama
Nesiduoda melžiama.

Veja praktišką Virvelę,
Net jo batai ugnį skelia.
Mat per klaidą Raulas savo
Vietoj ožkos ožį gavo.
Kur dabar jis jį padės?
Kam laikys ir kam penės?

"VINTEM POUPADO, VINTEM GANHO"

VINTÉM poupado é vintém ganho. Mas vintém ganho e guardado é vintém morto, não rende. As economias guardadas somam-se apenas; empregadas em títulos de capitalização, além de se adicionarem, multiplicam-se. Pense bem nesta diferença e em vez

de guardar o dinheiro no estéril pé-de-meia, adquira títulos da Prudência Capitalização. Procure, pois, conhecer, sem compromisso, nossos diversos planos de capitalização, nas suas vantagens reais e garantias sólidas, legais, absolutas: é a segurança do seu futuro!

COMPANHIA GENUINAMENTE NACIONAL
PARA FAVORECER A ECONOMIA POPULAR

PRUDENCIA CAPITALIZAÇÃO

CAPITAL: Cr\$ 2.250.000,00 - RESERVAS: Cr\$ 28.000.000,00 • SEDE: SÃO PAULO - RUA JOSÉ BONIFÁCIO, 278 - 1.º

APLANKYKITE

Naujai įrengta ir
jaukiai dekoruota
RESTORANA

Chopp
PIRATA

Lietuviški valgiai Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavizdinga švara. Kainos prieinamos.
Praça Carlos Gomes, 180 - S. Paulo

Arte Grafica

LITUANIA LTDA.

DIRBA VISUS SPAUDOS DARBUS

PIEŠINIAI KLIŠĖS SPAUDA

DARBAS ATLIEKAMAS PRITYRUSIO
SPECIALISTO VADOVYBĖJE

RUA VENDA NOVA, 116 - V. ZELINA
CAIXA POSTAL 4118 - SÃO PAULO

CASAS SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,
Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

**INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.**

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

FOTO-STUDIJA **BERNARDO**

IKURTA 1890 METAIS

Išpildo meniškai įvairius foto darbus
Specialybė padidiniams
tamsiuose tonuose ir sepia,
spalvinimai aliejiniais
dažais ir pastele

Arthur Schmidt

PRIMAMI PAKVIETIMAI I NAMUS
SENU PORTRETU REPRODUKCIJOS

R. SÃO CAETANO, 447 - TEL. 4-5576 - S. PAULO.

DRABUŽIS YRA GERAS, KADA
YRA GRAŽIAI PASIŪTAS

**POVILO AMBRAZEVIČIAUS
SIUVYKLA**

Garantuoja už darbą vyrams ir moterims

Avenida Zelina, 68 - Vila Zelina - São Paulo

LIETUVISKAS RESTORANAS
VALGYKLA

— POVILO JOTEIKOS —

Skanus pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūstai, agurkai
košeliena, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO

Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galų. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Padaria Caieiras

KEPYKLA, MAISTO IR GERIMU
PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

ONA IR EDVARDAS PAŽERAI

Vila Crescuma — Caieiras — E.F.S.J. — Est. S. Paulo

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA